

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Előfizetési árak:
 Égész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 „ 50 „
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Egy órára . . . „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólá-
 sások intézendők.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl
 előfizetések elfogadatkak még
 valamennyi könyvkereske-
 lésben.

Egyes számok kaphatók:

Weisinger N. utóda Domján I., Valentín K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mindenzen helyeken előfizetések is elfogadatkak.

Magyar intelligencia. Magyar városok.

Magyarország nem volt, hanem lesz.

I.

A közművelődésnek az ujkor által teremtett eszméje lassan, de biztosan és hatványozott léptekben halad győzelme felé. Az európai continens fejedelmei és kormányai maguk is kezdik már annak a tételnek szükségességét belátni, hogy az eszme harcában ők vannak hivatva elül járni, hogy az eszme vagy ő általuk, vagy az ő bukásukkal juthat csak győzelemre. A közművelődés eszméje az, a mely minden fertantás nélkül kimondja, hogy „műveletlen tömegre nincs többé szükségünk, mert a művelt elem szorgalmasabb, munkabíróbb, rendszeretőbb, edzettebb, bátrabb és erkölcsösebb.” Valódi socialis életre csak ez képes, csak ez van áthatva a társadalmi rend és elvek melegeit és sugárzó tudatát, és — hogy a modern angol bölcsélet kutatásainak nagyszerű eredményeinek értelmében szóljunk — csak ez képes egyéni érdekeinek harcában társadalmi elvek útján hatni, csak ez tudja és érzi igazán, hogy saját egyéni érdekeit is csak a socialis elvek foganatosítása útján érheti el és szabad csak elérnie.

Senkisémet fogja elvitatni azt, hogy a műveletlenség és az ezzel járó socialis erkölcsbeli fejletlenség egy kevésbé művelt társadalomnak nemcsak legalsóbb rétegeiben, hanem annak minden rendjében és rangjában kereshető és feltalálható, a mennyiben a legszegényebb osztály, az u. n. „misera plebs contribuens” a műveletlen elemet nem kizárólag, csakis kiváltképpen tartalmazza. A tapasztalás ugyanis bizonyítja, hogy különösen egy oly kevésbé művelt társadalomban, a melyben inkább a műveltebb szomszédok befolyása és nem annyira annak saját műveltsége hozott be tökéletesebb intézményeket: igen gyakori az eset, hogy minden socialis elvnek és törvénynek ellentétei, u. m.: tolokadás, hízélgés, vesztegetés, terrorizmus, nem pedig a socialis elvek érvényesítése, a közfölfogás által elismert érdemek azok, a melyek az egyént rangban és állásban előbbre tolják — míg a műveltebb, vagy az oly társadalomban, a mely még kevésbé művelt ugyan, de az ő fogalmi körének megfelelő institutiók között és socialis elvek szerint él, ez abnormitások nem oly gyakoriak. Azért az oly társadalom, a mely egy nála sokkal műveltebbnek hatása alatt áll, az abnormis viszonyok számtalan esete fog fellépni addig, a míg a műveletlenebb vagy teljesen megemészti önmagát, mint a hogyan ezt

az angol befolyás igen gyakran elérte az Európán kívüli műveletlen államokban, vagy pedig kiváló természeti adományok és természetes alkalmazkodó képességgel e befolyás által átgúrt társadalomná nem válik, a mely most már ama műveltebbnek befolyására teljesen egészséges és fejlett szervezettel képes szolgálni.

Hogy mi magyarok műveltebb szomszédok befolyása alatt állottunk és állunk ma is, azt hiszem senki sem fogja közüünk álszeméremből eltagadni; bár igaz az is, hogy nálunk műveletlenebb társadalmak is élnek körülöttünk, a melyeknek befolyását szintén sajnosnak kellett és kell még éreznünk. Természeti képességeinktől függött és függ még ma is, mennyiben leszünk képesek eredetiségünket és fajunkat megóvni amaz áradattól, a mely a velünk együtt élő műveltebb és kevésbé művelt európai nemzetek és népek befolyásában folyton reánk szakad. És e tekintetben, véleményünk szerint első feladatunk fajunk és másodsorban összes társadalmunk minden rétegében és rangjában a tudatlan és ennek alapján, ha nem is immorális, de mindenesetre a társadalmi morálnak alacsony fokán álló műveletlen és kevésbé művelt elem fölvilágosítása, művelése és a modern socialis elvek iránti tiszteletre való energikus ébresztése a „tekintetek” lehető háttérbe szorításával.

Első sorban meg kell tanulunk társadalmi elvek érvényre emelése által saját egyéni érdekeinkért harcolni; különösen áll ez azon egyénekre, a kiknek kezébe fontos közérdekű vannak letéve; mert míg ezek a közérdekű elkötvayetélése és az alkotásra szükséges időnek elpazarlása által végtelen károkat okozhatnak, elhibázott tetteiknek is csak a socialis demoralisatio veszi busán és jó ideig hasznát.

Igaz, hogy a socialis moralnak kifejtése rendszeren önfeláldozással is össze van kötve; de nagyon sajnálatos körülmény lenne társadalmunkra nézve az, hogyha az önfeláldozó tevékenység legjobb erőinknek túlkorai elkopását vonná mindig, vagy legtöbbször maga után, a mennyiben ennek alapján társadalmunk maga is ugyanily, sőt hatványozott mértékben volna e túlkorai tönkrejutásnak kitéve.

A míg tehát egyrésztől a műveletlen tömeg intelligenssége tétele és a socialis elvektől való áthatása képezheti minden tisztessegesen gondolkodó socialis lénynek főelvét és feladatát, addig a socialis erők szabad kifejtésének és lehető kimélésének is tért kell nyitnunk.

Igaz azonban az, hogy más egy elvet általánosan kimondani és más annak egyes esetekre való helyes alkalmazásához szabályokkal szolgálni, daczára annak, hogy rendesen maga az általános elv is szabályt foglal magában. És e tekintetben — hogy tárgyunktól messze ne ragadtassunk — legyen szabad különösen Spencer moral- és socialphilosophijára utalnunk, a melyben a tudományos módszer legmegbízhatóbb apparatusa van az elvek és szabályok felállításához kiaknázva.

Elégé nem hangoztathatjuk tehát amaz az intelligens ember által általánosságában egészen természetesnek látszó, de egyes alkalmazott esetekben még az u. n. művelt ember által is gyakran félre-magyarozott elvet, hogy a socialis fejlődés az intelligens és művelt elem egy intensiv, mint extensiv fejlődésével karöltve kell, hogy járjon. Mihelyt a socialis intézmények fejlődése nem járna karöltve a művelődéssel, azonnal elvesztenék a fennálló socialis elvek hatásukat és tekintélyüket és a társadalom mihamarabb bomlásnak és így saját vesztének indulna. Ezt a körülményt mindenesetre mai modern politikusaink jól meg szokták már fontolni.

Hazánkban a művelt elemnek szórványos és így inkább csak intensiv fellépése körülbelül a negyvenes évekre esik, azóta kisebb-nagyobb gyorsasággal mindig többet és többet hódított meg a műveletlenebből és hála népünk természeti adományainak, ma már a művelt elem extensiv nagysággá nőtte ki magát. Ez extensiv nagyság — mi tagadás benne — csakis az elmúlt évtized utolsó éveiben kezdett politikai hatásában igazán érezhetővé válni. És az extensiv művelt elem emez energikus megnyilatkozása — véleményünk szerint — történelmünkben örökre egybe lesz forrva — másokat nem említve — különösen két névvel: Szilágyival és Barossal. Amazzal, mint a modern haladás fölvilágosodott bajnokával, emezzel, mint a „tekintetek és megalkuvások” büzhödő növényzetének energikus kiirtójával, a magyar közélet éppen ezek miatt elposványosodott talajából.

Meg kell azonban adnunk a magdét egy harmadik névnek is, a mely az extensiv művelt magyar elemnek hatékony föllépéséhez a leghatalmasabb lökést adta; és ez a név az intelligens magyar Budapest neve.

Kétségtelen, hogy a magyar főváros hatalmas és hazafias intelligentiája az, a mely állami életünk és fejlődésünk való hatásával hivatva lesz arra, hogy vidéki adminisztrationk posványából bennünket kiragadjon, mely hivatva arra, hogy irányt és lökést adjon összes magyarhoni közéletünknek, hivatva, hogy a szülőkörü

provincialismust és tökéletlen érdekhajhászolást a magasabb állami és socialis rend oltárához emelje és törvényhozó faktorainkra való közvetlen hatásával a magasabb állami és társadalmi moral elveit hátramaradt provincialinkra is mintegy reáparancsolja. És e tekintetben tény az, hogy fővárosunk a legutóbb lefolyt évtized egészséges drámatárhoz hatalmas intelligentiájával nagyban hozzájárult. A magát már több ízben annyira fölvilágosodottnak és lelkesnek mutató tanácsa, egyeteme és számos egyéb culturintézete által országunk kormányára úgy, mint törvényhozó testületünk egyes tagjaira oly befolyást tudott és tud gyakorolni, a melyet elvitatni csak a legnagyobb vakság volna képes. Ha Budapestünk és ennek úgy extensiv, mint intensiv intelligentiája nem volna, hiába volna Barossunk és Szilágyink, sőt a mai Apponyi és ezzel együtt az összes mérsékelt ellenzék oly liberalis értelemben, min a milyenné ezt a pártvezér legutóbbi felhívásának reánk nézve tette, soha léte nem jött volna. Bártran mondhatjuk, miszerint Budapest tömeges intelligentiájának érdeme ama reformáramlat, a mely az egész országot oly igen kívánatos lázba ejtette és abban a modern haladás „dagályát” létrehozta. Részünkről tehát csakis a legnagyobb tisztoslelt adózunk az intelligens magyar fővárosnak és azt egy magasabb állami és társadalmi elv szempontjából is az intelligensnek között a legintelligensebbnek szeretnők mindenkor látni. Mindazonáltal tisztúnk ezuttal az, hogy provincialis városainkat is erejükhez méltó versengésre buzdítsuk. Ha ugyanis egy főváros — a nélkül, hogy közvetlenül politizáló faktor lenne — oly tényezőket tud teremteni, a melyek nem csak a maga életére, hanem egy egész államára is regeneráló hatásúak, miért ne volna hivata egy provincialis város is, hogy legalább saját hatáskörén belül, saját adminisztrációjának foganatosítása körében — okulva a főváros nemes példáján — erejéhez mérten nagyot és szépet tudjon teremteni. Hogy eddig a teremtésig milyen ut vezet: azt elmondja jövő cikkünk.

A függetlenségi párt a közigazgatás államotatása ellen. Megirtuk már, hogy a törvényhatósági és községi önkormányzat fűrtartásának s egyik lényeges tartozékának a tisztviselő választásának érdekében az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt egyik közelebbi értekezletén országos mozgalom megindítását határozta el. Ez elhatározás értelmében felhívandók lesznek az önkormányzat hívei, hogy négyüléseket tartván, foglaljanak állást a közigazgatási reform közelebbi már törvényhozási elintézés alá kerülendő kérdésében s az önkormányzat és a tisztviselő választási jogának érdekében éljenek kérvényezési jogukkal. Egy ily kérvény mintáját meg is állapította az értekezlet. E minta csupán tájékoztató végett lévén szerkesztve, azt a négyülések saját helyi érdekeik szerint módosíthatják s esetleg előtűnk fontosnak látású mas érvekkel is támogathatják. A szöveg maga is elismeri a közigazgatás jelen szervezeteinek hibáit, melyeknek gyökeres orvosolását szükségesnek mondja, de e hibáknak nem az önkormányzatban s nem a tisztviselő választásában keresi okát s úgy találja, hogy a közigazgatás bajai és hiányai ezek érintetlen hagyásával is alaposan gyógyíthatók, sőt a mellett foglal határozott állást, hogy az önkormányzat megszűntetésével, a választási jognak a kormány kinevezés általi helyettesítésével épen nem volna megörvösölve, sőt a közigazgatásnak ily értelmű ugynevezett államotatása s a törvényhatóságoknak ősi jellemökből való teljes kivételése számos bajoknak válnék kútfejvé,

olyanoknak is, melyeknek esetleg az ország önállósága is kárát vallaná. A négyülések által e minta alapján elfogadott s aláírásokkal ellátott kérvények ellejengyzés s a képviselőház elé leendő betérjesztés végett valamely országgyűlési képviselőhöz küldendők be, legzelelszerűbb, ha minden négyülés a saját kerületé képviselőjéhez küldi be. Az országgyűlés elé benyújtandó kérvényeknek nem szükséges okvetlenül négyülésből kikérletűk mert azokat külön-külön is aláírni s reájok aláírásokat gyűjteni minden honpolgárnak alkotmányos joga.

A magyar fegyvergyár ügye.

Hét napi vita után a képviselőház e hó 12-én befejezte a fegyvergyárról szóló miniszteri jelentés tárgyalását. A vita a tárgyalás vége felé mindinkább kezdett elmerésedni, mire főleg a honvédelmi miniszternek ingerültségéből kifolyó közbeszólásai adtak okot. A hosszas tárgyalás alatt, melyen a függetlenségi párt s a mérsékelt ellenzék szónokai hatalmas argumentumokkal bizonyították be, hogy a magyar fegyvergyár bukásában a honvédelmi miniszternek is része van — ez a vad nem kapott érdemleges czárolást s bizony a szavazás után is csak főmarad a gyanu, melyet meg a kormánypárt egyes tagjai sem tudtak kiirtani lelkükből. A névszerűen szavazason 75 szótöbbséggel fogadtatott el a pénzügyi bizottság javaslata.

HIREK.

A járvány.

A tiszti főorvos is megnyugtató adatokkal bizonyította, de mi is tapasztalat után vesszük észre, hogy a járvány minden kétség kizárólag túl van a delelő pontján s most már csökkenőben van. Betegedések — igaz — még mindig vannak: ezekre nézve azonban a városi tiszti főorvos azt mondja, hogy ezek a betegek által való fertőzés folytán estek hasonló betegségekbe. Ez kissé talán különösen hangzik így elmondva, midőn nemrég még azt hangoztatták, hogy a betegség egyénről egyénre nem ragályos, most pedig az egyénről egyénre való fertőzés lehetőségét állítják. Ez onnan van, hogy a betegség csakugyan nem ragályos a pusztá érintkezés által közvetítve, hanem igenis ragályos a beteg ürülete, köpete, ruhája stb. által, ha az ezekben fészkelő baktériumok az egészséges egyénhez férközhettek. Az ürület tehát egy pillanatig sem engedhető meg benn a szobában, mert a typhus-bacillusok könnyen inficizálhatják a levegőt, hanem rögtön kivive desinficiálandó; így a félreeső helyek is, a ruhák, mely utóbbiak forró lugos vízben kimosandók. Szóval a legnagyobb óvatosság és lelkiismeretes desinficiálás szükséges, mert a tiszti főorvos szerint most abban a stádiumban vagyunk, hogy az egymást fertőzés által tartjuk főnn a betegséget. A halálesetek hétfő óta szintén csökkenőben vannak, amiből szintén lehet valamit következtetni, azt t. i. hogy a még mindig betegen fekvők már tülesek a krízisen s rájuk van a halál, hanem a lassu gyógyulás vár. A járványról szóló tudósításainkat ezekben adjuk:

Hétfőn déltűn 3 órakor állt ismét össze a járványbizottság, melynek Aidinger Janos elnök bejelentette a múlt ülés határozatából folyó intézkedések végrehajtását. Az összes forrasokból és kutakból vizmintákat küldtek föl Fodor dr. hoz bakteriológiai vizsgálat végett, a rezervárok és a vezetékek részben megvizsgáltattak, de ahol újjaépítés volt szükséges, ott — a beállott téli idő miatt — nem lehetett a határozott teljesen megrehajtani. A vezetékek gőzzel való desinficiálását szakértők keresztülvitetlennek mondták; a lakások, középületek desinficiálása az egész belvárosban megtörtént, a külvárosokban ott, ahol betegek vannak vagy voltak s a hol a szűrés megkívánta. A gyakorlati orvosok is fölkerettek, hogy a lakások fertőtlenítésére ügyeljenek s a hol hibát látnak,

jelensékek be a rendőrkapitányaságnak. Fölhívta aztán Aidinger elnök a bizottságot, hogy ha még valamit intézkedés szükségességét látja, nyilatkozzék. Bábregb biz. tag kifogásolta a lakások desinficiálását, melyet nem lát kellő szigorral eszközölve. A megyevezetési kút helyreállítását már régen sürgette s az még most is javítatlan állapotban van, amiből azt következteti, hogy a többi romlott kutakak sem javították meg. Azt hiszi, hogy az idő nem gátolja a javítást, mert forró vakolattal meg lehet azt eszeledni. Vaszary helyettes kapitány kijelenté, hogy a kút kijavítására a mérnököt azonnal kiküldötték; hogy az helyesen végeztette-e a munkát, azt ő nem bírálhatja fölül. A desinficiálást illetőleg mondhatja, hogy nincs az országban város, melyben járvány idején ily szigorúsággal foganatosította volna a hatóság a fertőtlenítést. Menni dr. megyei főorvos a kutak mellé vízszűrőket kíván alkalmaztatni, ami által — ha a szűrők nem is fertőtlenítik teljesen a vizet — mégis nagyot fogunk segíteni a lakóságon ivó víz dolgában. Horvath Géza biz. tag a következő intézkedéseket követeli: a szűrtkút városi népiszkola szolgálya által tartott desinfiállás eltváolitandó; a városi jégvermek, melyek nemesek meg nem felelően vannak készítve, de ép e járványos idő alatt nem voltak képesek a várost jéggel ellátni — atalaktandók; a Tettey-völgyben levő disznószállások szintén eltváolitandók; általában minden olyan épületet, gyárat s más helyiséget, mely a város levegőjét fertőzteti, a járványbizottság megkeresésére a rendőrkapitányhoz a várostól több kilométerre exkommunikáljon s ilyenek fölállítására ne adjon többé engedélyt. Aidinger elnök kijelentette, hogy mindezekre nézve intézkedés fog tétetni. Vaszary a magánvizvezetékek és kutak egészségügyi vizsgálatát kéri, mert sok helyen ezek oly tisztatlán helyen vannak fölállítva s oly hanyagul kezeltetnek, hogy azok is a járvány egyik fészkelő tekinthetők. Kohárics dr. tiszti főorvos előadta a járvány eddigi felolajását. Konstatálta, hogy a járvány legmagasabb fokát már elértek s most kifelé haladunk belőle; de most az egymást fertőzőes stádiumban vagyunk s ennélfogva a betegek ürületeknek, a lakásoknak desinficiálását miniatlanul szükséges tartja. A járvány felolajása ez volt: december 9-éig volt 781 beteg, eutól 14-éig megbetegedett 17, összesen tehát volt 798 beteg; december 14-én gyógyult állapotban találtakat 490, meghalt 29, tehát további gyógykezelés alatt van 279. E számadatok szerint a járvány kiterjedésében nagyon csökken. A halozási arány es-kely s így nem mondható, hogy a járvány hatalmas kimeneteli. Miután még Stern bizottsági tag kérdést intézett a víz desinficiálását illetőleg, hogy mennyiben van a dolog, meddig kell még a lakóságnak forralt vizet innia, Aidinger elnök előterjesztette a viznek bakteriológiai vizsgálatát, illetőleg az eddigi eredményeket. Fölhívta ugyanis Fodor dr.-nak több levelét, melyeket már ismertettünk s melyek nem igen biztattak pozitív eredménnyel; aztán Fodor táviratát, mely a Tettey-, plüspök-malom, Flórián- es halméri kutakak és forrasokat kevesse, a zinyi-utcai es papóvöldeit kutakak jobban, az agoston-térit ennél is jobban, a többi kutakak pedig erősen inficiálva találta bacillusokkal. Hogy typhus bacillusok-e, erről még mindig nem adhatott fölvilágosítást. Aidinger erre levelében kérte meg, hogy jöjjen le személyesen s itt tegyen kísérleteket s ajánljon módot a víz fertőtlenítésére. Fodor erre írt levelében a leírtakat az egyetemi felév végére, tehát a karácsonyi ünnepekre ígerte, a desinficiálásra az ivóvíz forralását ajánlja, melyet szűrni fölőlesleges, ruhánál szűrni pedig — szerinte — határozottan ártalmas. Szűrőket nem igen ajánl, mert egyik sem felel meg teljesen a czárnak. A typhus bacillusok megállapítása még nem befejezett tény; azt hiszi, hogy a város belsejében történt az inficiálás s mig ez a baj el nem harittatik, addig a tiszta víz ivását nem szabad megengedni. Aidinger ezeket előterjesztette, végül kérdést intézett, vajjon helyesen eszeledtet-e, hogy ilyen körülmények között a vízvezetéket el nem záratta az eddig egyedül helyes módot, a víz forralását rendezte el desinficiáló szerül? A bizottság a kétséges állapot tekintve, a vezetékek elzárását szintén nem tartja helyesnek.

Ujabb betegedések. E hó 12-én 2, 13-án 2, 14-én 4, 15-én 7 újabb betegedési esetet jelentettek be. Tehát összesen megbetegedett 805; gyógyult e hó 14-éig bezárólag 490; gyógykezelés alatt van még 286 beteg.

Tolna megyében a megye alispánja felhívta a járási főszolgabírákat, hogy a Pécssett uralgó járványnak a megye területén való elterjedését megakadályozandó, minden lehető óvó intézkedéseket megtegyenek.

Nagy-Kozárról az ottani jegyző pénteken este 100 beteget jelentett be a főszolgabíroságnak, kik hirtelen fej-és hasfájás miatt szenvednek. A kiküldött járársorvos konstatait, hogy a betegedést nem typhus okozta.

— **(A megyei új főjegyző.)** Multikori hírtük óta — melyen a megyei körök kombinációja szerint Sey Lajos mohácsi főszolgabíró neveztk meg főjegyző jelölt gyanút — nagyot változott a helyzet a főjegyző jelölés dolgában. Az általunk közölt kombináció — melyet elég biteles helyről vettünk — nem volt egészen alapatlan s csak annyiban sajtított, hogy Sey nem határozott s nem is jelentette ki, hogy elfogadja a följánlott főjegyzői állást. A tárgyalások ez ügyben és irányban csakugyan erősen folytak s a kölcsönös kapacitások azzal végződtek, hogy sem Sey Lajos, sem Trixler Károly — kit szintén jelöltek s fölkérték a jelölés elfogadására — nem voltak hajlandók járaskat elhagyni. Ez a megállapodás vasárnap jött létre s ugyanakkor azt is megállapították, hogy kit jelöljenek hát a főjegyzői állásra. Ez a legujabb jelölés, melyet azóta első rangú forrásból is megerősítve kaptunk hírtül, Benyovszky Manó tb. főjegyzőt s első aljegyzőt teszi Bartosságh utódján. Mondanunk sem kell, hogy ez a kandidáció is széles körben kedvező fogadtatásban részesült, mert Benyovszky a megyei közélet egyik legrokonszenvesebb alakja, de a mi szűkebb társadalmunkban is közszeretben áll. Hogy méltó és alkalmas e fontos állásra, azt az eddigi működése, melylyel mostani hivatalát jól s közmegelegedéssel töltötte be, elég válasz. Az ő helyére a fönt jelzett megállapodás szerint Koszits Kamil másodikaljegyzőt, ennek helyére Perczel Bélát, III-ad aljegyzőnek Stenge Ferenc közigazgatási gyakorlatot (a pécsvári főszolgabíroságnál) jelölik. Horváth István eddigi III-ad aljegyzőt pedig, ki most a közigazgatásnál szolgál, II-od aljegyzőnek jelölik az arszákeghez. Hihető, hogy a választás is — mely a januári közgyűlésen megy végbe — e jelölés szerint tölti be az üreskéké váló helyeket.

— **Hagyomány az elagott papoknak.** Harry Kálmán, a f. hó 2-án elhunyt kakasdi esperes plébános, mintegy 10.000 forint tevő vagyonát a pécségyszéki elagott papok nyugdíjintézeté javára hagyta.

— **(A megye rendkívüli közgyűlése.)** Hétfőn a megye törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöklő főispán, Kardos Kálmán részvétel teljes hangon emlekezett meg Bartosságh Imrénék, a megye főjegyzőjének korai haláláról. Midőn rövid idő előtt összehívta e rendkívüli közgyűlést — mondta a főispán — akkor még sejtelmé sem volt arról, hogy azt egy gyaos eset bejelentésével kell megnyitnia. Bartosságh Imrénék, kinek most helyét tresen látjuk, egyik buzgó tisztviselőnk és barátunkat vesztettük el. Azokat, kiket az alkotmányos aera e terembe hozott, mai nap már hiába keresünk, vajmi ritkák azok már köztünk s mi is, kik utána jöttünk, egymás után dőlünk ki a sorból. Az elhunyt tipikus jellem volt, mindenek fölött magyar: ragaszkodó az ősi alkotmányhoz, ki az újítástl annyira félt, hogy a legesekélyebb módosításban is az alkotmány és az önkormányzat esorbitását látta. Idő előtt elkülözött, de emlékéit meg fogja e megye minden polgára őrizni. Indítványozza, hogy e kegyelet és részvét jegyzőkönyvíleg is megörökíttessék. — Ezt a közgyűlés helyesléssel fogadta. Ezután apró ügyeket tárgyalt a rend-

kívül gyéren látogatott közgyűlés. Több miniszteri leirat között említésre érdemes a bellügy-miniszter azon leirata, melyben a megyei árveház létesítéséről szóló határozatot jóváhagyja némi módosításokkal. A közgyűlés e jóváhagyó leirat értelmében végleg határozott is az árveházról illetőleg. Az alispánt megbízta, hogy a szükséges 170 ezer forint költséget kiutalványozza; a berendezésre pedig bizottságot küldött ki az alispán előktele alatt a következő tagokból: Feszli Károly, Koszits Szilárd, Nendtvich Gyula, Simonfay János, Nadosy Kálmán és Német Lipót; jegyzője e bizottságnak Benyovszky Manó lesz. Az apróbb házi ügyek végzetével a főispán elbuszította a jelen évet, melyet a megye — mint mondta — egy áldásos kulturintézet megteremtésével fejezett be s a megye bizottsági tagjainak boldog ünnepeket és újévet kívánt, mit azok éljenzések között mindjárt viszont is kívántak a főispánnak.

— **(Hymen.)** Oertzen Ottó segédtelekkönyvezetvő eljegyezte Mohácson Witt Ilona kisasszonyt.

— **(Zsolnay kiállítás.)** A iparművészeti társulat karacsonyi kiállítása vasárnap nyílt meg Budapesten az Andrássy-uti iparművészeti muzeumban. A fővárosi lapok egybehangzólag dicsérik s tüntetik ki Zsolnay gyáros kiállítását. A „Budapesti Hírlap“ így ír: „A kiállítás fénypontját határozottan Zsolnaynak legujabb technikájú majolikái képezik, kecses, szélesyelen áttört formáikkal, átetsző emailjükkal és díszkrét aranyozásukkal. Zsolnay ezekben újra oly kitarító munkának, oly állhatatos kísérletésnek és annyi művészi egyéniségnek jelét adja, hogy e tulajdonságokhoz fogható mai napság még a külföldön is hiába keresnénk.“

— **(A hajózás és a gombosi kompartkélés beszűntetése.)** A dunagőzhajózási társaság igazgatóság a Duna zajlása miatt a hajó-járatokat beszűntette. — A m. kir. államvasutak Gombos és Erdőd állomásai között az összes forgalom a jégzajlás miatt bizonytalan időre beszűnttetett.

— **(A második obelisz utaztatása.)** Mintegy hat héttel ezelőt újsgöltük, hogy a székesgyház első obeliszkül szánt második kökolosszus: is elindították Budafáról, a káptalani kőbányából. A hatalmas kődarab sok vajadás közt, hétfőn reggel ért el a városig s tíz óra tájban be is ért szerencsésen a Főntca közepéig, a hol az aszfalt kezdődik. A bősés s a fagy által sikossa tett aszfalton azonban már bajosabban ment a szállítás. A 22 ókor és 5 óra által vontatott szekér utjába homokot kellett hinteni, hogy a vontató barmok meg tudjanak kapzkodni a talajon. Tizenegy óra lett, mire a Széchenyi-térig tudták vonszolni a forró párat futató állatok a nagy néptömeg által triumfussal kísért kőmasszát. A meuetese téren ismétlődtek a nyáron is látott jelenetek: a hajóesrók rikkantásai, strú orstopatgatásai, a barmok erőfeszítése, a vezetők kiabálása, a bämészködő nép búlécsinek beleoktytanása, szóval az a bábeli zűrvavaros larma, ami nélkül az ilyen nagy munka már el nem lehet. Sok kiabálás és vesződések után mégis csak föl-sogitették a 180 m. mázsás kőoszlopot a székesgyház elé, a hol a párja már kifaragva a rendeltetési helyén díszlik.

— **(A mohácsi folyam mérnökség áthelyezése.)** A „M. és V.“ jelenti, hogy az eddig mohácsi kir. folyammérnökséget december 31-től Zomborba helyezik át. A mohácsiaknak az idezett lap szerint anyagi és társadalmi vesztéséget okoz ez az indokolatlan áthelyezés, melyet csak magán okokra vezetnek vissza.

— **(Halálozás.)** Elhunytak: Berecz Lajos kereskedő e hó 12-én, 33 éves korában Pécssett (Óposta-utca 11. sz.); Wurm Antal pécsi főreáliskolai VIII. oszt. tanuló e hó 12-én, 20 éves korában Pécssett; Meisinger Péterné Zimmermann Ottilia — Meisinger Péter kir. mérnök neje s Zimmermann Henrik pécsi pósta-táviradaigazgatósági tanácsos leánya — e hó 13-án, 25 éves korában Pécssett (Siklósi országút 11. sz.). Utóbbinak holttesztet vasárnap nagy számú intelligens közönség igaz részvétel mellett kísérték le a vasuti indóházhoz, honnét este vasuton szállították szülőföldjére Nagy-Szebenbe. Az alig 2 éves házasságban élő nőt, ki szülei-nek egyetlen reménye, férjének gyengéd támasza volt és a pécsi közönség előtt is nemes és egyszerű megjelenése által rövid időn át rokon-

szenvet keltett, a kérhelhetlen halál éppen akkor ragadta el, midőn női hivatalának magaslatán 2 újdonszülött leánykáját kellett volna az életnek fölnevelnie. — Lauber Lajos bádigos mester e hó 14-én 36 éves korában Pécssett (Alsóhávi boldogasszony utca 4. sz.)

— **(A keresk. és iparkamara közgyűlése.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamara december hó 19-én (péntek) d. u. 3 órákor rendes közgyűlést tart. A napirend tárgyai: Elnöki előterjesztések. A kamarai iroda ügyforgalmi jelentése. A keresk. m. k. miniszterium leirata az ipari és gyári alkalmazottaknak balceset elleni biztosításáról szóló törvényjavaslatt véleményezése iránt. Ugyanakkor leirata a törékvő fiatal kereskedők és iparosok részére alapított 300 frtyai utazási ösztöndíj ez idei kiosztása tárgyában. Ugyanakkor leirata az áru-küldemények csomagolása tárgyában. Ugyanakkor leirata a hazai boroknak védjegyek oltalma alatt leendő kivitele tárgyában. Ugyanakkor leirata ingó dolgoknak, nevezetesen pedig értékpapírok és sorsjegyeknek részletítés mellett való eladása körül tapasztalható visszaélések megszüntetése tárgyában. Ugyanakkor leirata a m. kir. államvasutak belforgalmában a rexpeditiósall eljárásnak szélesebb alapon leendő érvényesítése ügyében. Kutas községnek betivasár engedélyezése iránt való folyamodása. A szegedi ipartestület átirata s ezzel kapcsolatban elnökségi előterjesztés a m. kir. honvédség bórmentek-szükségletének szállítása ügyében. Neumann Gyula mohácsi kereskedő beadványa a bagatell-törvény módosítása ügyében.

— **(A nőgyelet karacsonyfája.)** A pécsi jótékony nőgyelet által a szegények részére felállítandó karacsonyfához Jozsits János plébános általa szerkesztett Káté-inakönyv 100 példányával, Erreh Teréz 1 vég barchenttel, Zsukó István kanonok 15 frt, Cseh Sauska Maria 5 frt, Magyarly Róza 5 frt, Majthényi Sauska Amália 5 frt, Lorenz Katalin, Mátyás Róza, Göbel Mari 2 frt, Szakváry Emil 1 frt, Czvetkovits József 5 frt, Szauter Gusztávné 10 frt, Haidecker Anna 2 frt, Lauber Rezsóné 2 frt, Dischka Matild 3 frt, Erreh Anna 5 frt, Erőssy Józsefné, Szuly Jánosné, Dekleva Vilmosné 2 frt, Weidinger Róza 1 frt, a Duna-gőzhajózási társaság 50 mm. briquette adomány-nal járultak, mely kegyes adományokért a nőgyelet részéről közőnt nyilvánítatik.

CSARNOK.

Egy kinevezés története.

Irta: Bogáthy Megárd.

Forró nyári nap hove izasztotta a főváros lakóit, kiknek az a része, melynek nincs módjában a költséges nyaralás egy kies luxus-fürdőben, vagy valamely természeti szépségekkel bőven megáldott divatos túlélesi helyen: kénytelen napi foglalkozása közben a hősegtől megpuhult aszfalton koptatni cipőjét, szivda a főváros aytáit: miért nem látták el nagyobb arnyékkal a szemlatoást szolgáló utcákat, hogy az embernek ne kelljen a gőzfürdői állapotban megérkezni utja végére.

Eunyt egy világvárossá lenni készülő fővárosnak kénytelenül otthon ragadt polgara vizsnozás fejében az elviselhetetlen adóért, mivel évenként négy egyenlő részletben adós szokott maradni, joggal megkövetelhet.

Egyetlen felhő sem mérsékelte a tikkasztó melet, mely kölfönsen a kora delutáni órákban, midőn a tetőfokot éri el, valósággal megbenítja eszt-tesztét a szerencsétlen halandónak, kit balsorsa a jó hűvös szobából például az osztrák paszpalya indóházának környékéről a soroksári utca végére úz s nincs pénze, vagy nem telik a lövasut igénybe vételére.

S milyen a fiatalság! Fittyet hany az idő zsarnok hatalmának s merész fölvel, kidüllesztett mellet, rendületlen szívós kitarással daczol a csergő izádsággal s lenyitgözv eltopmussággal, s nem törődik a fáradság és kimerüléssel, mely vállalkozásának pozitív eredménye gyanánt várhozik reá, ha némi halvány reménye van rákaja elérésénél két gyönyörű nefelejtszemédes s örömteljes pillantásában találni meg a jutalmát.

Ah azok a szép szemek... azok csábított engem szilárd elveim daczára arra a kalandos, s veszélyes felvegté vállalatra, hogy ótuczai lakásomból a három kilométernyi távol-

ságra fekvő templom utca „két kék bakkecské“ hasz emizett polgári vendéglőjébe eizarandokoljak, augusztus havának kellő közepén, egy vasárnap délután 2 órakor, a főnében változót kutyamelegben. . . . Hogy az unalommal kecsgető idő kellemesebben teljék, magam mellé vettem Zoltán barátomat, ki egy darab őt krajczáros kuba szivar honoráriumát késznek nyilatkozott az utitársi állás elvállalására. Utközben ősi szokás szerint szidtuk a kormányt. Niucs ennel szórakoztatóbb valami. . . . Az ember elfelejti minden keserűséget a kedvére kidühöngheti magát a nélkül, hogy kárt tenne valakiben.

Nem egészen egy óra alatt megérkeztünk a templom-utca sarkára. Ajánltam magamat Zoltán barátomnak s be akartam fordulni az utcába, amde utitársam belém kapaszkodott s nem tángított fölém, imig argumentálván előttem szokatlannak tetsző, de az ő szempontjából teljesen jogosult eljárását:

— Csaknem gondoltál olyan csacsinak, hogy azért a rongyos kubbárt kutyagolom ideig? Te a bakkecskébe mégy. No ne pirulj el! Ismerem titkos utaidat te kalefaktor. Veled megyek. S miután nekem nincs pénzem, neked pedig van: ergo a kommunizmus alapelvei szerint kötelességed az általam megrendelendő bor quantumot velem testvériesen megosztani.

Igazságos ember létemre meg kellett haljonom az érvelés e meggyőző ereje előtt, bár Zoltánnak a nők között való sikeres forgolódása erősen növelte aggályaimat. Mert hát nem a bor, hanem a vendéglős szép leánya képezte azt a hatalmas mágneset, a ki engem az elvisehelten forróság daczára olyan messziről magához vonzott.

Beléptünk a vendéglős udvarába, melynek terében fal alól a fehér patyolat terítővel leterített asztalok hivólag mosolygáltak az eltökélt vendég elé üdülést kínálva cserében az ott hagyandó apró költséget. Rendes asztalomhoz ülünk. Előjáróba egy fél liter bort kértem mohai Ágnes kisasszonnyal az épen ott settenkedő pinczérnőtől. . . . s szerelmi vágyakozással felt szemeimet a „kedves“ ablaka felé irányoztam. . . .

Nem várokottam sokáig. A „kedves“, a ki különben szászor szélesgyéresebb az aprilisi időjárásnál s ezerszer fuzatusabb tíz vidéki operett-primadonnánál, méltó csudalkozásomra rövid idő alatt asztalomnál termett s azzal az elszédítő mosolylyal, mely kizárólag az ő saját ságos tulajdonsága, melegen megszorította kezemet, mellem telepedett s élénk csvegeésbe becsátkozunk.

Nem győztem eléggé ámulni soha sem tapasztalt bizalmassága s kedvessége fölött. Már szinte kezdtem kiabrándulni belőle. . . . mert hogy őszintén bevalljam, én más közönséges halandók szokásával ellentétben, a szelid, kedves, türelmes, anyagi nőket ki nem alhatom. . . . Az én ideálom csakis vad, zsarnokoskodó, ördöggel bélelt, rontó-bontó, zúzó-törő démon lehet; . . . midőn hirtelen fölpatant, szép szemei vérszíjósóan villognak, s husos kacsoi útáre emelkednek föl. . . . ijedtemben asztal alá süllyedtem s magamra buztam a terítőt, s egy nyílason kikukucáltam megtudandó: mi okozhatta hirtelen felbuzulását? Hát biz ebben Zoltán barátom caesari elvének volt a forrása. Az átkozott fiéző fölhasználta elmerülésünket s a nem megvetendő pinczérnőt vette ostrom alá, s mivel az „angyal“ nem pariozott neki rögtön, egy kisére erőszakos módon igyekezett érvényre juttatni egyéni szerzetreméltóságát, a mi nem keltette ki az arguszetű „kedves“ tekintetét, bár az „angyal“ nem nagyon szabadkozott s inkább kívánni látszott legyőzetését. A „bakkecske“ érényes hely, hol nem tűrik meg az erkölcselenséget, bár ha csak egy ártatlan ölelésben nyílvánul is. A „kedves“-nek Zoltán mellé ugrani s őt az „angyal“-lal együtt derekasan nyakon felejtetni pillanat műve volt s azzal, mint ki jól végezte dolgát, előbbi helyére ült. . . . akkorára már én is föltápaszkodtam nem irigyelendő helyzetemből.

A „kedves“ érélyes eljárása a hódításra véghetetlenül büszke Zoltánnal szemben megnyugtatta s krpulnusa hajló lelkemet s teljesen átadtam magamat annak a gyönyörnek, mit csak egyszer érezhetünk életünkben, akkor: midőn az első imádott nő egész lényéből először sugárzik ki az igaz szerelem minden szenvedéséinkért bőven kárpótló lángaugara.

A „kedves“ szeretett mélyen önzetlenül.

Az igaz, érékéből hasztalan szeretett volna; én még csak azok közé tartoztam, a kik előtt szép jók nyílik.

Székének támlányát átölelve s egész közel hajolva hozzá sokáig suttoztam félbe a mézél is édesebb szépen kiczifrázott körmondatok. Hogy mi volt tartalma e szépen kiczifrázott körmondatoknak? Arra teljességgel nem emlékezem. De bármit is mondtam neki: ő ugyanazzal a boldogsággal hallgatta, a milyennel én mondtam. Én pedig tökéletesen elegendő két szerelmes lény üdvösségére. Szép gömbölyű lilium arca lánggal égett s izzó tűze az én egyéb ként halvány arcomat is kicsatitvaussal lenyegette. . . . Gyönyörűl szememben, melyek vakitobbán ragyogtak, mint téli éjszakán a mennyboltozat legtündöklőbb csillaga: a Sirius. . . . ott mosolygott a megadós boldogító vágya.

Ó mi mindent olvastam én ki abból a szempárból!

Egy hévteljes passzu-nál önkéntelenül megragadtam hőszi kacsoit, melyek bátran mintául szolgálhattak volna Phidiasnak. . . . nem vontam vissza, mint egyébkör. . . . engedte. . . . ő ez átengedett puha kacsoit csiklandó melege talán rég megsemmisülésemet okozza, ha a papa — a nagybajusz vendéglős — fölbredvén dél utáni álmából — be nem szójtja.

Egy mindent odaadó tekintet s vídában szökdecselve eltűnt a fak közt, miként kis őzecke. A lépesönél visszafordult. . . s mutató ujjával esőkokat röpített felém észvesztő mosolygás kíséretében.

Meg voltam bűvölve!

Ó be édes is az az első szerelem!

Egy kőbor szelli lengedezésére tértem magamhoz paradicsomi hangulatomból. Körülnéztem. Révedező tekintetem először is Zoltánra esett, ki szemben vélem a pinczérány korallajkái helyett a telt boros poharat csokogatta. Felült léseért, helyesebben a testvérek közt is őt forintot bátran megérő nyaklevesért, a mi különben el nem palastolható örömmel töltötte el bensőmet, kárpótlással tartoztam neki. Megadtam anyai liter bor alakjában, a mennyit meginni képes. Izzított voltam! A legszebb tervek kalandoztak agyamban. Arra nem is gondoltam, hogy törekvésem a gazdag vendéglős egy „nem“ szókáján hajótörést szenvedhet. Mit nekem most a vendéglős, mikor szeret a lány! Hiszen nekem nem kell az ő vagyona, csak a lánya szerelme, a mi az enyém, s nem veheti el tőlem földi hatalmasság! . . . Majd harezolunk az öreggel! Az igazi szerelemnek győzni kell.

Nem ígiztem tovább gondolatimat; egy „szervusz loj dák“ kiáltás zavart meg. Bosszankodva hátranztem, hát Salamon lépkedett felém, a derék magyar zsidó, legrégibb törzsvend.

déje a „bakkecskék“, ki szilárd elveim miatt rémítő módon szeretett s kebelbarátságával tisztelt meg. Nagyszerű ember ez a Salomon! Sohasem láttam derekabb izraelitát! „Liliputi“-nak nevezem, mert alig három és fél láb magassága. . . . Nem baragszik érte, bár mást meuten meggyilkolna e dunyért. Fejéről csak akkor szakad le a darutóllal díszített Kosuthi kalap, ha a nap viszontagságai után nyugalomra hajlja le fáradt derekát, hanem a betyáros makra pipa még álmában is a szájbán löss; ki nem csesztene fogai közül a Rotschildék összes vagyonáért sem. A makra pipát az ő hamisítatlan magyar voltának ismertető jelül tekintti. Nem is képzél igaz magyart makra pipa nélkül. Hosszu deres szakála s tisztaújlaki bajusz pedróvel kisodorintott huszáros bajusza a régi jó táblabírákra emlékeztet. Elegáns kis ezüst fokosa és sarkautyus eszímái ép oly ismeretesek, mint az a tulajdonsága, hogy dugszagad házir. Ó! férjhez adó lánya valjia őt kútszék papájának, egyenként százszor forint hozományával, ötöt ugyanennyivel már férjhez adott. (Folyt. köv.)

Lapunk ajándékos: Feltétlen szerkesztő:
NAGY FERENCZ HAKSCH LAJOS.

NYILT-TÉR.)

Hazánk legkitünőbb ásványvizének egyike a

véghelesi

Vera-forrás

mely orvosi szak tekintélyek által ajánlatik általában, de főképen **e járványos időben.**

Kapható gyógyszerertárak, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

A maissi körjegyzősnél egy teljesen szakképzett

segédjegyző,

a ki a magyar és német nyelvet érti, kellő fizetés mellett és egy

jegyzői gyakornok

némi fizetés mellett azonnali alkalmazást nyerhet.

A feltételek a körjegyzői hivatalban tudhatók meg.

* Ezen rovat alatt megjelentek nem vállal felelősséget A szerk.

Hirdetések:

A legbecsebb karácsonyi és újévi ajándék egy jó könyv, egy szép kép.

A legbecsebb karácsonyi és újévi ajándék egy jó könyv.

VALENTIN KÁROLY FIA

könyv-, mű- és zenemű-kereskedés

Pécsett, Széchenyi-főtér, Nádor-szálloda alatt.

Imakönyvek, költemények, diszművek, ifjusági iratok, emlékkönyvek, mese-könyvek, képeskönyvek, költemények, klasszikusok, szépirodalmi kiadások.

Arany J. összes munkái 8 kőt.	36	frt. — kr.	Petőfi diszkadás, Madách Em-ber tragédiája, Jókai munka, Mikszáth, Vörösmarty, Arany, Tompa művei, Stanley új műve.
" hatrabayotti iratai 4 kőt.	22	" — "	
" összes és hatrabayott munkái 12 kőt.	58	" — "	
Balogh Zsolt összes művei 3 kőt.	4	" 80	
Garay összes munkái 5 kőt.	16	" — "	
Katona " " 3 kőt.	4	" 80	
Kármán " " 2 kőt.	5	" 20	
Petőfi összes költeményei 1 kőt.	12	" — "	
Shakespeare színművei I. II. III. IV. V. VI. k.	50	" 40	
Tompa M. összes munkái 4 kőt.	15	" — "	
Toth K. összes költeményei 2 kőt.	8	" — "	
Vas Gereben összes munkái 10 kőt.	28	" — "	
Vörösmarty összes munkái 8 kőt.	36	" — "	
Szathmari ember művelődés történet	12	" — "	
Madách Imre az ember tragédiája	15	" — "	
Magyar művészek	15	" — "	
Stanley Legötöttebb Afrikában I—II.	15	" — "	
" Utazásom Közép Afrikában	14	" — "	
Zichy Géza gróf A leányvári boszorkány	10	" — "	

Képek nagy választékban.

Alkalmes karácsonyi és újévi ajándék egy jó zongora.

Mindenféle bel- és külföldi naptárak nagy választékban.

A legszebb karcosonyi ajándék.

Legnagyobb ékszerkészlet, alapítottott 1780-ban.

Grófoktól

KARÁCOSSONYI

és

UJÉVI AJÁNDEKNAK

ajánlja

SCHACK FERENCZ

Ékszerkész Pécsett, Király-utczán I. szán.

A legszebb ajándék.

Javitások helye.

Valóságos bizonyítasra a nagy kir. fölényező hivatali törvényesen fellelve vannak.

Továbbá: nagy választék rakatát mindenemint legjobb minőségű ALPACCA-(CHINA)-EZÜST-ekültségűekből, **GYÁRI ÁRAKON.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan esztétikéitnek.

Egy tanoncz felvételek.

Legfelsőbb elismerés.

RATH MÓR

könyvkiadó-hivatala és könyvkereskedése

Budapest, Gizellátér, a Haas-palotában.

Nagy diszoklevél.

A fentebb több mint három évtizeden át közhatalomban részesülő könyvkereskedés és könyvkiadóhivatal. Ő Felsége a Királyné kamarája, Ő Fensége József főherceg és családja, Koburg herceg és hercegnő, a magas és főtisztelendő Klerus, a m. k. Egyetem, m. t. Akadémia, Nemzeti Múzeum, Országgyűlés, kir. Tbla, a legtöbb kir. Törvényszék, Földhivatal, Lio. d. r. s. n. i. t. és számos központi nagy országos és néhány száz vidéki feljebb és alsóbb Iskolai, Közművelődési és káznói, Óvások egyet könyvtárak, a politikai és tudományos élet legtöbb kitűnőségének stb. könyvtára, ezenül is főzójának logia tekinteni az általános nyitvanullop népszerűségét fenntartani.

Saját nagyszabású hiadásaink különös figyelembe ajánlatnak; ezeknek jegyzékét különben azoknak ajánljuk, kiknek sem idejük sem kedvük a számos, gyakran nagy furfanggal és nyelviséggel szerkesztett könyv-gyűjteményből a valóban jó és megérdemte művek kivételével. Saját könyvtárunkban jegyzéket a legmegbízhatóbb irodalmi támasadók, mert többnyire csak elismert jelesek, diszeken nyomatott, jutányos nagy észben lezártott árú válogatott műveket tartalmazzak — minden mai nap oly divatos nyelviség kizárásával.

Megkönterés és részletzettsére előleges meggyezés után szívesen szolgálunk magyar és külföldi művekkel a vidékre is.

HIREETESÉK

igen előnyös áron vétetnek fel a kiadóhivatalban.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Nis-tér 11-ik szán.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások felállítására — temetések rendezésére, — úgy a halottak szállítására létesített üzletünket újabb átalakítások, — mindenemül igényeknek megfelelő felszerelések beszerzése, valamint tapintatos rendező alkalmazása folytán jelenleg oly helyzetbe hoztuk, hogy minden osztályu temetkezéseket — úgy helyben mint a vidéken

a legnagyobb pontossággal s az eddiginél és minden temetkezési vállalatnál sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek kiszolgáltatni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Tuma Venczel, Krisztián József, Schubársky János, Branitsch György.

Jelentés.

Van szerencsénk tisztelettel köztudomásra hozni, hogy u j o n n a n berendezett

gőz- és hengermalmunkat

már működésbe hoztuk.

Elvállalunk darálás- és őrlésre minden gabonaféleműveket, és ezek gondos őrléséről, valamint pontos, lelkiismeretes és olcsó kiszolgálásról mindenkit előre is biztosíthatunk.

Kiváló tisztelettel

A pécsi sertészilaló- és áruraktár-részvénytársaság.

557.
vg. 1890. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a pécsi kir. bíróság 1366/1890. számu végzése által Kerekes Károly végrehajtót javára, Simon József és társa ellen 2000ft tőke, ennek 1890 év szept. hó 25. napjától számítandó 6%, kamatai 1/2, váltó díj és eddig összesen 39 ft 93 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 339 ft-ra becsült bútorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a 14376/1890. sz. kiküldést

rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pécsbányatelepi ut. 1. sz. a. leendő eszközésére 1890. évi decz. hó 23. napjának d. n. 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóság vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában, megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsen, 1890. évi december. hó 8-ik napján.

Vitályos Imre,
kir. bir. végrehajtó.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacso, k

ezelőtt általános labdacso neve alatt; ez utóbbi nevet teljes jogai megérdemli, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásokat észerezsen be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésének örveidnek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso házi szerül ajánlatnak és ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértülmások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehető.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszaszerzése folytán hoztak intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche. Flóridi mellett, 1887. szept. hó 12-én

Tekintetes Úr!

Isten akaratá volt, hogy az Ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezenel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát nem volt in többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen ki fogna gyógyítani, a mint már másoknál is egészségük visszaszerzésére segítségül szolgálták. Knific Teréz.

Becs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezenel önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórásban, már életét is megantá, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használatá folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Göföh mellett, 1889. márczius 27-én.

Ukintetes Úr!

Alulírott ismételnék k 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsook értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésérinti használására önt ezenel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia 1886. okt. 8-án

T. Úr!

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönetem, hogy egy gyomorajbójt, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacso nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacso csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmazza azokat ára 21 kr. Egy csomag, melyben 16 doboz tartalmazatik, 1 ft 05 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 ft 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldeték el.

Az őszeg előlben beküldésénél (mi legjobban póstantalványányi eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 ft 25 kr., 2 csomag 2 ft 30 kr., 3 csomag 3 ft 35 kr., 4 csomag 4 ft 40 kr., 5 csomag 5 ft 20 kr. és 10 csomag 9 ft 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok által utnoztattnak; ennek következtében kérekik csakis

Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névalírásának fekete színben és minden egyes doboz fedelére ugyanazon aláírással vörös színben van elolvata.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúszó bajok, u. m. gerinc-agy-bántalom, tagazagadás, icsiás, migraine, ideges fogfájás, fűfájás, fűszagadás stb. stb. ellen 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kialakított nagy szelencével 2 Stendel tanártól.

Általános tapasz, Utés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjukakcz, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva. 1 tő.évi 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam Pserhofer J.-től. Sok év óta idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsőggel 40 krajczár. Bérmentve 65 kr.

Ütífüvedv, egy általánosan ismert kitűnő házi-hűgés stb. ellen. 1 üvegcske ára 50 krajczár. 2 üveg bérmentve 1 forint 50 krajczár.

Élet-esszenczia (prágai cseppek), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. 1 üvegcsével 22 kr., 12 üveg 2 ft.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-től. Ki tűnő házi szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorfű, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, 1 üveg 50 krajczár, ezár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por a lábizzadást s az áltál képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 krajczár.

Golyva-balszam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helső vagy egészség-ső kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 ft.

Ezen itt felsorvlt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüszeg előre beküldetik; nagyob megrendelések utánvételt küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az őszeg előre berkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Miert kedvelik annyira a Horgony- Kőépítő szekrényeket?

Miert nem válnak értéktelennékké egy néhány nap múlva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszú során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálnak, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, mert az igazán pompás minták utánépítése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabályszerűen kiegészíthető.

← A ki →

egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasítsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári felvényünk „a veres Horgony“ hánylik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS, Nibelungengasse 4.

Fertőztelenítés.

A járványos betegség elterjedésének megakadályozása czéljából okvetetlen szükségese, hogy valamennyi

agytoll,

különösen a betegek által használtak alapos tisztítás alá vétessenek, e czélból ajánlom az ön

agytoll-tisztító-intézetemet

teljes jótállás és a legolcsóbb árak mellett. Egyuttal tudatom, hogy az ön

fehérnemű,

mosó és tisztító intézetemben,

bárminemű fehérnemű, ing, gallér készelő és függöny legtisztábbrai mosatása elvállaltatik.

Mély tisztelettel

MEISZNER IMRE,
ruhafestő, Pécsen, Majláth-tér.

13802. sz.
tkv. 1890.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvszek mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Matez Andras, Orbán Imre és Frick Rozália végrehajtatonak Kovácsveits Istvánné végrehajtást szenvedett elleni 2 ft tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a pécsi kir. járásbírósg területén lévő Nagy-Kozbaron tekvő a nagykozbari 47. sz. tjkvben felvett I. 2/3 telekre egy 41. sz. házra 1660 ft becsárban, a f 2623/47. hszsz. tekvősegre 23 ft becsárban mint megállapított kiküáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891 évi január hó 2-ik napján délelőtti 10 órakor N. Kozár község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküáltási aron alól is eladtni fognak.

Árverezoi szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékká vagyis 166 forint és 2 forint 30 krajczárt készpénzben vagy az 1881. L. X. t. cz. 42 §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságszűgyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: L. X. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1890. évi szept. hó 27-én, a pécsi kir. törvszek mint telekkönyvi hatóság.

Bogyay Pongrácz.
kir. törvszéki bíró.

Olcsó és jó tüzelőfa

10 frt

7 méter öl, vagyis **4 köbméter haszabfa** házhoz szállítva kapható

Pintér József

fakereskedésében.

A t. cz. közönségnek egészségi szempontból lelkiismeretesen ajánlom a

borszéki kitünő ásványvíz

használatát.

Bármily mennyiségben kapható nálam.

Berez Károly

Pécsett. Király-utca 6. sz.

Soda-víz

Kifőzés és **Pasteur-féle szűrő** által sterilisált, tehát teljesen bakterium-mentes vízből készítve folyton kapható

Sipőcz István

gyógyszerész

Soda-víz gyárában.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Hogy tisztelt vevőim többszöri tudakozódásának eleget tegyek, elhatároztam, hogy

ezüst, arany, ékszer és óraktárral kapcsolatban

legjobb minőségű alpacca (china) ezüst árúkat

is raktáron tartsak.

Raktáramban nagy választékban kaphatók **evőkészletek, gyertyatartók, czukorszalenczék, asztaldiszek, eczet és olajtartók stb. stb.** a legolcsóbb gyári árakon.

Gazdag és nagy választéku raktáramban, hol 30 krért már valódi ezüst- és 1 frt 40 krért valódi aranytárgyak kaphatók, módjában áll a tisztelt közönségnek, igen alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándékokat

beszerezni.

Miut eddig, úgy ezentúl is mindennemű ezüst-, aranyékszerek és órák **készítését és javítását jutányos árak mellett jól és pontosan** eszközölök, **serlegeknek** és más tárgyaknak tüzzel és galvanikai úton való aranyozására vagy ezüstözésére is vállalkozom.

Nagyrabecsült vevőimnek üzletem **25 éves** fennállása ideje óta tanúsított szíves bizalmát lelkiismeretes eljárással továbbra is megtartani igyekszem és kérem, hogy ártim oleoságáról személyesen meggyőződni, engem becses megrendeléseikkal megtisztelni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Engeszer Miklós,

ékszerész

Pécsett, Király-utca 6. sz. a „Hajó“ szálloda átellenében.

Ékszerész, órák és látszerész

Allami érem

haladás és versenkiért.

SCHÖN WALD IMRE

Arany érem

szép és jó munkáért.

Főzlet Király- (fő) utca
a „Hattyú“ épületben.

PÉCSETT.

Műhely Király- (fő) utca 38.
Mestrits féle házban.

Szíveskedjék tudomásul venni, hogy most is, ép úgy mint az előző években, a **közelgő ünnepekre gazdag választéku raktáramat** jóval kibővítettem. Különösen az idén sikerült **ajándékokra** alkalmas, finom és igen **izléses**

ujdonságtárgyakat

beszerezni, melyeket **eredeti szabott gyári áron adok el.** — Egyszersmind bátor vagyok szíves figyelmét a most berendezett **nagy választéku, legszebb és legolcsóbb**

china- és alpacca-ezüsttárgyakra

felhívni, melyek üzletemben külön csoportosítva vannak.

Áruim valódisága, tiszta, stylszerü kivitele és oleosón szabott árak számítása következtében az

első fővárosi és külföldi czéggel a versenyt kiállják.

Végül kérem a n. é. közönséget mindezekről meggyőződést szerezni és áruimat megtekintésre méltatni, — ha nem is vételi szándékból; én személyesen mindennemű felvilágosítással szívesen szolgállok.

Üzletemet szíves jóindulatába ajánlva, maradtam

kitünő tisztelettel

Schönwald Imre.

4696.

k. i. 1890.

Pécsi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint Baranyamegye pécsi járásában üresedésben levő 400 frt évi fizetéssel javadalmazott **Ráczpetre székhelyi** bíró 18 község egyeteméből álló

ráczpetrei körorvosi állás

f. évi december hó 29-én reggel 9 órakor a kör székhelyén, **Ráczpetrén**, a jegyzői hivatalnál az 1876. évi XIV. t. cz. 144. §-a értelmében megjelentendő választás utján fog betöltetni.

Felhivatlak az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ában jelzett képesítéssel bíró és pályázni óhajtó orvosok és sebészek, miszerint kellőleg felszerelt pályázati kérvényeket a választást megelőző napig alulírott nál nyújtsák be.

A gyógykezelési díjak közvetlenül a választás előtt lógnak megállapíthatni.

Kelt Pécsen, 1890. évi december hó 13-án.

Forray Iván s. k.

főszolgabíró.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható **Ait és Böhm** kereskedésében Pécsen

Pécsi edénygyár rakétár

Ferencztek-utca II. szám.

Karácsonyi és újévi ajándékoknak

alkalmas tárgyak, valamint

a háztartásban szükséges tárgyak

u. m. zsebvendélek, korsók, tűzfődények stb. nagyrészt kézzel készített, szabott gyári áruk mellett.

Ülődeszka kloset és nyílt árnyékszékek részére.

Klosetek, nyílt árnyékszék, éjjeli edények, szoba-klosetek számára. Szállodákban, kórházakban, fürdőintézetekben, vasutaknál és számos magánosoknál kipróbálva. Minden ily légmentes záró födéllal ellátott edény teljesen szagtalan s abból semmi-lyen, az egész széknek ártalmas gázok el nem távozhatnak.

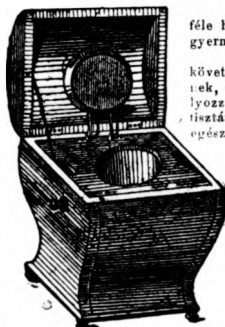
Ngs. Dr. Korányi kir. tan. egyetemi tanár ur szerint a Siemang-Guttman-féle hygieniai lezárófödél egy oly találmány, mely a levegő tisztántartására háló-, gyermek- és beteg-szobákban alkalmas.

Ngs. Dr. Fodor József egyetemi tanár ur a zárófödélre vonatkozólag a következőket írja: Ez a készülék igen célszerű arra a célra, hogy éjjeli edényeknek, árnyékszéknek nyílását jól elzárva, onnét büznek kiáramlását megakadályozza. Ennekövega nagyon ajánlatos gyermekszobákban, hálószobákban a levegő tisztántartására az éjjeli edényekből, szobaárnyékszékéből kiáramló kellemetlen és egészségtelen büznek elhárítására.

Dr. Wiedorhofer cs. és kir. udv. tanácsos egyetemi tanár ur Bécsben a szab. Siemang-Guttman-féle zárófödél kitűnő egészségügyi találmányának nyilvánítja, melynek egy háztartásban sem szabad hiányozni, melyben az egészség ápolására tekintettel vannak.

Az egyedüli gyártási jogot bírja:
ZELLERIN MÁTYÁS
cs. és kir. udv. szállító

Budapesten, nagydófa-utca 14. szám alatt.
Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek. —
Elárústitók keresetnek.

Szobakloset.

Minden államban szabadalommal Pod de chambre. ellátva.

Szobakloset vödör alakban.

JÓ ALKALOM!

Ezennel van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy fölszaporodott készletünk folytán áruraktárunk egy részéből

VÉGELEADÁST

tartunk és ajánljuk becses figyelmébe dűsen fölszerelt raktárunkat mindennemű

ruhaszövetekben,

fekete ternók és cachemirok, vásznak, asztalneműek, szőnyegek, paplanok, ablakfüggönyök, ágyszerítők, **kész ári és női fehérneműek,** teljes menyasszonyi felszerelések, valamint női köpenyek, felöltők, legujabb alakú mantillok, esőköpenyek, otthonkák, muffok, boák és prémgallérok, ugymint minden e szakba vágó cikkekkel.

Mint hogy ritkán nyílik alkalom ilyen árucikknek tetemesen leszállított áron való bevásárlásra, ajánljuk különösen **karácsonyi ajándékokra** alkalmas cikkeinket és kérjük becses mielőbbi látogatását vagy megbízását, melynek jutányos és lelkiismeretes eszközzésére a szokott kiváló gondot fordítandjuk.

Vidékre kívánatra mintákkal bérmentve szolgálunk és megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Tisztelettel

KREINER és KRAUSZ

divatárú-kereskedése Pécsen, Király-utca 5. sz.